

Web: sheriayamungu.org

SHERIA YA MUNGU: KIAMBATISHO 3: TZITZIT (VISHADA, NYUZI, KAMBA)

AMRI YA KUKUMBUKA AMRI

MAELEKEZO KUHUSU VISHADA

Amri ya vishada, iliyotolewa na Mungu kupitia Musa wakati wa miaka 40 ya kutangata, inawaelekeza wana wa Israeli—wawe wenyeji au Mataifa—kutengeneza vishada (*tzitzit* [צִיצִית], inayomaanisha nyuzi, vishada, kamba) kwenye pindo za mavazi yao na kujumuisha uzi wa buluu miongoni mwa vishada hivyo.

Ishara hii ya kimwili hutofautisha wafuasi wa Mungu, ikiwakumbusha kila wakati utambulisho wao na kujitolea kwao kwa amri Zake.

UMUHIMU WA UZI WA BULUU

Kujumuishwa kwa uzi wa buluu—rangi inayohusiana mara nyingi na mbingu na utukufu wa Kimungu—kunasisitiza utakatifu na umuhimu wa ukumbusho huu. Amri hii imetamkwa kuwa ifuatwe “**kwa vizazi vyenu vyote,**” ikionyesha kuwa haijazuiliwa kwa kipindi fulani cha muda bali imekusudiwa [kufuatwa daima](#):

“Bwana akamwambia Musa, ‘Sema na wana wa Israeli uwaambie: Kwa vizazi vyote vijavyo mtafanya vishada kwenye pembe za mavazi yenu, na ndani ya kila kishada kuwe na uzi wa buluu. Vishada hivi vitakuwa kwenu ili mtazame na mkumbuke amri zote za Bwana, mpate kuzitii na msifuate tamaa za mioyo na macho yenu kwa kuzini nao. Ndipo mtakapokumbuka kutii amri zote Zangu na mtakuwa watakatifu kwa Mungu wenu.’” (Hesabu 15:37-40)

VISHADA KAMA ZANA TAKATIFU

Tzitzit si mapambo tu; ni **zana takatifu** inayowaongoza watu wa Mungu kuelekea utii. Kusudi lake liko wazi: kuzuia waumini kufuata tamaa zao wenyewe na kuwaongoza kuishi maisha ya utakatifu mbele za Mungu.

Kwa kuvaa **vishada**, wafuasi wa Bwana wanaonyesha kujitolea kwao kwa amri Zake na wanajikumbusha kila siku juu ya agano lao Naye.

NI KWA WANAUME TU AU KWA WOTE?

MATUMIZI YA MANENO KATIKA KIEBRANIA

Moja ya maswali yanayoulizwa mara nyingi kuhusu amri hii ni ikiwa inawahusu wanaume pekee au kila mtu. Jibu linapatikana katika neno la Kiebrania lililotumiwa katika aya hii, *Bnei Yisrael* ([בְּנֵי יִשְׂרָאֵל](#)), linalomaanisha “wana wa Israeli” (wa kiume).

Katika aya nyingine, hata hivyo, ambapo Mungu anatoa maagizo kwa jamii nzima, hutumiwa neno *Kol-Kahal Yisrael* ([כָּל-קְהֵל יִשְׂרָאֵל](#)), linalomaanisha “kusanyiko la Israeli,” likimaanisha wazi jamii nzima (angalia Yohana 8:35; Kumbukumbu la Torati 31:11; 2 Mamba ya Nyakati 34:23).

Pia kuna visa ambapo watu wote wanahutubiwa kwa kutumia neno *am* ([עַם](#)), ambalo linamaanisha “watu” na ni **jinsia-isioegemea upande wowote**. Kwa mfano, wakati Mungu alipotoa Amri Kumi:

“Basi Musa akashuka kwenda kwa watu ([עַם](#)) na kuwaambia” (Kutoka 19:25).

Uchaguzi wa maneno katika amri kuhusu **tzitzit** katika Kiebrania cha asili unaonyesha kuwa ilielekezwa mahsusi kwa **wana** (“wanaume”) wa Israeli.

UTENDAJI MIONGONI MWA WANAWAKE LEO

Ingawa baadhi ya wanawake wa Kiyahudi wa kisasa na wanawake wa Mataifa wa Kimesia wanafurahia kupamba mavazi yao kwa kile wanachokiita *tzitzit*, hakuna ishara yoyote kwamba amri hii ilikusudiwa kutumika kwa jinsia zote.

JINSI YA KUVAA VISHADA

Tzitzit zinapaswa kushonwa kwenye mavazi: mbili mbele na mbili nyuma, isipokuwa wakati wa kuoga (kwa kawaida). Wengine wanaona kuvaa wakati wa kulala kuwa ni jambo la hiari. Wale wasiovaa wakiwa wamelala wanafuata hoja kwamba kusudi la *tzitzit* ni kuwa ukumbusho wa kuona, ambalo halina ufanisi wakati mtu amelala.

Matamshi ya *tzitzit* ni (*zitzit*), na wingi wake ni *tzitzitot* (*zitzîôt*) au kwa urahisi *tzitzit*.

RANGI YA NYUZI

HAKUNA KIVULI MAALUM CHA BULUU KILICHOAMRIWA

Ni muhimu kutambua kwamba kifungu cha maandiko hakielezi kivuli halisi cha buluu (au zambarau) kwa uzi. Katika Uyahudi wa kisasa, wengi huamua kutotumia uzi wa buluu, wakidai kuwa kivuli halisi hakijulikani na badala yake hutumia nyuzi nyeupe pekee katika *tzitzit* zao. Hata hivyo, kama kivuli mahususi kingekuwa muhimu, Mungu bila shaka angekipa ufafanuzi wa wazi.

Kiini cha amri kiko katika utii na ukumbusho wa daima wa amri za Mungu, si katika rangi halisi ya uzi.

ISHARA YA UZI WA BULUU

Baadhi ya watu wanaamini kuwa uzi wa buluu unamwakilisha Masihi, ingawa hakuna uthibitisho wa kimaandiko kwa tafsiri hii, licha ya mvuto wake.

Wengine hutumia fursa ya kutokuwepo kwa kizuizi kuhusu rangi za nyuzi nyingine— isipokuwa hitaji kwamba moja lazima iwe buluu—kuunda *tzitzit* zenye mchanganyiko wa rangi nyingi. Hili halifai, kwani linaonyesha mwelekeo wa kubeza amri za Mungu, jambo ambalo si la kujenga.

MUKTADHA WA KIHISTORIA KUHUSU RANGI

Wakati wa nyakati za Biblia, kupaka rangi nyuzi kulikuwa ghali, hivyo ni karibu hakika kwamba *tzitzit* za awali zilifanywa kwa rangi za asili za sufu kutoka kwa kondoo, mbuzi, au ngamia, ambazo huenda zilianzia nyeupe hadi beige. Tunapendekeza kushikamana na rangi hizi za asili.

IDADI YA NYUZI

MAELEKEZO YA KIMAANDIKO KUHUSU NYUZI

Maandiko hayasemi ni nyuzi ngapi kila *tzitzit* inapaswa kuwa nayo. Sharti pekee ni kwamba moja ya nyuzi lazima iwe ya buluu.

AINA TATU ZA TZITZIT (VISHADA, NYUZI, MAPAMBO). MOJA INAFUATA AMRI (HESABU 15:37-40) NA MBILI HAZIFUATI.

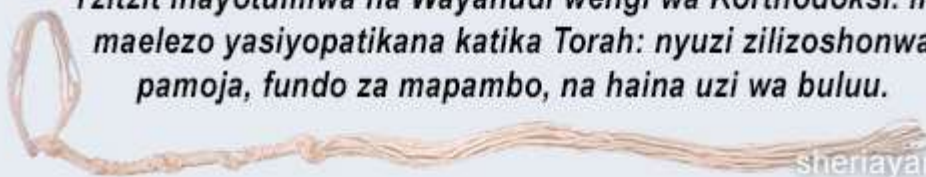
Tzitzit kama ilivyoagizwa katika Torah. Rahisi kutengeneza. Haina fundo za mapambo, haina nyuzi zilizoshonwa pamoja, na ina uzi mmoja wa buluu.

Tzitzit inayotumiwa na baadhi ya Wayahudi wa Korthodoksi na vuguvugu la Wamesia. Ina maelezo yasiyopatikana katika Torah: nyuzi zilizoshonwa pamoja, fundo za mapambo, na nyuzi mbili za buluu.

Tzitzit inayotumiwa na Wayahudi wengi wa Korthodoksi. Ina maelezo yasiyopatikana katika Torah: nyuzi zilizoshonwa pamoja, fundo za mapambo, na haina uzi wa buluu.

sheriayamungu.org

Katika Uyahudi wa kisasa, *tzitzit* kwa kawaida hutengenezwa kwa nyuzi nne zinazokunjwa mara mbili ili kuunda jumla ya nyuzi nane. Pia hujumuisha fundo, ambayo huchukuliwa kuwa ni lazima. Hata hivyo, utaratibu huu wa kutumia nyuzi nane na kufunga fundo ni mapokeo ya marabi yasiyo na msingi wa kimaandiko.

IDADI INAYOPENDEKEZWA: NYUZI TANO AU KUMI

Kwa madhumuni yetu, tunapendekeza kutumia aidha nyuzi tano au kumi kwa kila *tzitzit*. Idadi hii imechaguliwa kwa sababu, ikiwa kusudi la *tzitzit* ni kutukumbusha amri za Mungu, basi ni vyema idadi ya nyuzi ifanane na [Amri Kumi](#). Ingawa kuna zaidi ya amri kumi katika Sheria ya Mungu, vibao viwili vya Amri Kumi katika Kutoka 20 kwa muda mrefu vimechukuliwa kama ishara ya Sheria yote ya Mungu.

Tengeneza vishada vyako mwenyewe
kulingana na amri ya Mungu
[Pakua PDF](#)

ISHARA YA IDADI YA NYUZI

Katika muktadha huu:

- Nyuzi kumi zinaweza kuwakilisha Amri Kumi katika kila *tzitzit*.
- Nyuzi tano zinaweza kuashiria amri tano kwa kila kibao, ingawa haijulikani kwa uhakika jinsi amri zilivyogawanywa kati ya vibao viwili.

Wengi wanakisia (bila ushahidi) kwamba kibao kimoja kilikuwa na amri nne zinazohusiana na uhusiano wetu na Mungu, na kingine kilikuwa na amri sita zinazohusiana na uhusiano wetu na wanadamu wengine.

Hata hivyo, kuchagua nyuzi tano au kumi ni mapendekezo tu, kwa kuwa Mungu hakutoa maelezo haya kwa Musa.

“ILI MWEZE KUITAZAMA NA KUIKUMBUKA”

ZANA YA KUONEKANA KWA AJILI YA UTIIFU

Tzitzit, pamoja na uzi wake wa buluu, hutumika kama zana ya kuona inayosaidia watumishi wa Mungu kukumbuka na kutimiza amri Zake zote. Aya hii inasisitiza umuhimu wa kutoifuata tamaa za moyo au macho, ambazo zinaweza kusababisha dhambi. Badala yake, wafuasi wa Mungu wanapaswa kuzingatia kutii amri Zake.

KANUNI ISIYOBADILIKA

Kanuni hii ni ya milele, ikihusu Waisraeli wa zamani na Wakristo wa leo, ambao wameitwa kubaki waaminifu kwa amri za Mungu na kuepuka majaribu ya dunia.

Wakati wowote Mungu anapotufundisha kukumbuka jambo fulani, ni kwa sababu Anajua kuwa tunakosa kumbukumbu mara kwa mara.

KINGA DHIDI YA DHAMBI

Huu “usahau” si tu kushindwa kukumbuka amri, bali pia kushindwa kuzitekeleza. Wakati mtu anapokaribia kufanya dhambi na kisha anapoangalia *tzitzit* zake, anarejea katika ukweli kwamba kuna Mungu aliyewapa amri. Ikiwa amri hizi hazitazingatiwa, kutakuwa na matokeo.

Katika muktadha huu, *tzitzit* hutumika kama **kinga dhidi ya dhambi**, ikiwasaidia waumini kukumbuka wajibu wao na kusimama imara katika uaminifu wao kwa Mungu.

“AMRI ZANGU ZOTE”

WITO WA UTIIFU KAMILIFU

Kutii amri zote za Mungu ni muhimu kwa kudumisha utakatifu na uaminifu Kwake. *Tzitzit* kwenye mavazi hutumika kama **ishara ya kimwili** inayowakumbusha watumishi wa Mungu kuhusu wajibu wao wa kuishi maisha matakatifu na ya utii.

Kuwa **mtakatifu**—kutengwa kwa ajili ya Mungu—ni mada kuu katika Biblia nzima, na amri hii maalum inatoa njia ya kusaidia watumishi wa Mungu kubaki na **nidhamu ya utii** kwa Mwenyezi.

UMUHIMU WA “AMRI ZOTE”

Ni muhimu kutambua matumizi ya nomino ya Kiebrania *kōl* (כֹּל), inayomaanisha “**zote**”, inayoonyesha ulazima wa kutii si baadhi ya amri—kama ilivyo desturi katika karibu kila kanisa duniani—bali **kifurushi kizima** cha amri tulizopewa.

Amri za Mungu, kwa hakika, ni maagizo ambayo lazima yafuate kwa uaminifu ikiwa tunataka kumpendeza. Kwa kufanya hivyo, tunajitayarisha **kutumwa kwa Yesu** na kupokea msamaha wa dhambi zetu kupitia dhabihu yake ya upatanisho.

MFUMO UNAONGOZA KWENYE WOKOVU

KUMPENDEZA BABA KUPITIA UTIIFU

Yesu alieleza wazi kuwa njia ya wokovu huanza na mtu kumpendeza Baba kwa mwenendo wake (Zaburi 18:22-24). Mara tu Baba anapochunguza moyo wa mtu na kuthibitisha mwelekeo wake wa kutii, Roho Mtakatifu humwongoza mtu huyo kuzingatia amri Zake zote takatifu.

JUKUMU LA BABA KATIKA KUMLETA MTU KWA YESU

Baba kisha humpeleka, au “kumtoa zawadi,” mtu huyu kwa Yesu: *“Hakuna mtu awezaye kuja kwangu isipokuwa Baba aliyenituma amvute, nami nitamfufua siku ya mwisho”* (Yohana 6:44).

Na pia:

“Hii ndiyo mapenzi yake aliyenituma, kwamba nisimpoteze yeyote kati ya wale alionipa, bali niwafufue siku ya mwisho” (Yohana 6:39).

VISHADA KAMA KIKUMBUSHO CHA KILA SIKU

Vishada, kama kikumbusho cha kuona na cha kimwili, vina jukumu muhimu katika mchakato huu, vikihudumu kama msaada wa kila siku kwa watumishi wa Mungu ili waendeleo kuwa imara katika utii na utakatifu.

Ufahamu huu wa daima wa amri zake zote si jambo la hiari, bali ni sehemu ya msingi ya maisha yaliyotolewa kwa Mungu na yanayolingana na mapenzi yake.

YESU NA VISHADA

Yesu Kristo, katika maisha yake, alionyesha umuhimu wa kutimiza amri za Mungu, ikiwa ni pamoja na kuvaa *vishada* kwenye mavazi yake. Tunaposoma neno la Kigiriki la asili [*kraspedon* ([κράσπεδον](#))], linalomaanisha *vishada*, nyuzi, mikanda, maboya], inakuwa wazi kwamba hiki ndicho mwanamke mwenye shida ya damu aligusa ili kupokea uponyaji:

“Na tazama, mwanamke aliyekuwa na ugonjwa wa kutokwa na damu kwa muda wa miaka kumi na miwili akaja nyuma yake na kugusa vishada vya vazi lake” (Mathayo 9:20). Vivyo hivyo, katika Injili ya Marko, tunaona kwamba wengi walitaka kugusa *vishada* vya Yesu, wakitambua kuwa vilikuwa ishara za amri za Mungu zenye kuleta baraka na uponyaji: *“Kila alikokwenda—katika vijiji, miji, au mashambani—waliweka wagonjwa sokoni. Wakamwomba awakubalie waguse hata vishada vya vazi lake, na wote waliovigusa waliponywa”* (Marko 6:56).

UMUHIMU WA VISHADA KATIKA MAISHA YA YESU

Masimulizi haya yanaonyesha kwamba Yesu alizingatia kwa uaminifu amri ya kuvaa *vishada* kama ilivyoagizwa katika Torati. *Vishada* havikuwa tu mapambo, bali vilikuwa **ishara za kina za amri za Mungu**, ambazo Yesu alizitekeleza na kuziheshimu. Kutambuliwa kwa *vishada* kama mahali pa kuunganika na nguvu za kimungu kunasisitiza jukumu la utii kwa Sheria ya Mungu katika kuleta baraka na miujiza.

Utii wa Yesu kwa amri hii unaonyesha **kujisalimisha kwake kikamilifu kwa Sheria ya Mungu** na unatoa mfano mzuri kwa wafuasi wake kufanya vivyo hivyo; si tu kwa ajili ya *vishada*, bali kwa amri zote za Baba yake, kama vile [Sabato](#), [tohara](#), [nywele na ndevu](#), na [nyama zilizokatanzwa](#).